

Posudek oponenta na bakalářskou práci

Aliaksandra Pushchanka: O Português de Minas Gerais, 2017, 54 stran

Autorka se ve své bakalářské práci věnuje problematice jazyka brazilského státu Minas Gerais.

Práce je poměrně přehledně členěna do čtyř stěžejních částí/témat (formálně shrnutých ve třech kapitolách). V první se autorka zabývá obecnou problematikou vývoje brazilské portugalštiny na pozadí historických událostí a ve druhé se pokouší definovat, jaká je normativní podoba brazilské portugalštiny (existuje-li nějaká vůbec) a jaké jsou její typické rysy. Tyto kapitoly považuji za poměrně hodně obecné a z mého pohledu pro tuto práci ne zcela nezbytné (i vzhledem k rozsahu bakalářské práce, který autorka značně překročila). Snaha o co nejobecnější postihnutí těchto témat, která je vynucena stanoveným rozsahem bakalářské práce, totiž logicky v některých pasážích vede k přílišné vágnosti formulací a někdy až k jejich neadekvátnímu zjednodušení či dokonce zkreslení. To se týká zejména kapitoly 2.2 věnující se normě brazilské portugalštiny, která by si zasloužila mnohem zevrubnější komentář. Takto z ní není ani patrné, zda můžeme vůbec mluvit o nějaké normativní brazilské portugalštině, a pokud ano, co ji představuje. Z toho pak plyne i mírná problematičnost rysů, které autorka vybrala jako charakteristické pro brazilskou portugalštinu. Na základě jakého zdroje autorka tyto rysy vybrala? Jsou všechny skutečně přijímány jako typické? A pakliže ano, pro jakou variantu brazilské portugalštiny? Stejně tak i kapitola 2.1 věnovaná vývoji brazilské portugalštiny by si zasloužila přesnější vysvětlení, proč Neto dělí vývoj brazilské portugalštiny zrovna do těchto fází a jak se zmíněné konkrétní historické události na tomto vývoji podepsaly. Autorka by se tak vyhla nedůslednostem, kdy kapitoly 2.1.1 a 2.1.2 mají v nadpisu vyhnání Holanďanů coby stěžejní historickou událost, ale ani jedna z těchto kapitol o Holanďanech prakticky nemluví.

Ve třetí části se autorka věnuje již samotné problematice brazilské dialektologie, nastiňuje její vývoj a fáze, zmiňuje všechny zásadní dialektology a jejich díla a taktéž podává přehled o existujících dialektologických atlasech. Tuto část považuji za velmi dobře a přehledně zpracovanou, nicméně bych ocenila přesnější odkazy na prameny, ze kterých autorka čerpá. Je dělení dialektologických studií na tři fáze její myšlenkou či někoho parafrázuje? Postrádám také informace o tom, v jaké fázi se autorkou zmíněné projekty aktuálně nachází? Všechny ještě probíhají, nebo byly zastaveny/přerušeny?

Ve čtvrté části se pak autorka soustředí na samotný stát Minas Gerais a na pozadí nástinu jeho historie se pokouší ukázat specifika tamního jazyka a tuto jazykovou variantu taktéž popsat na všech jazykových plánech. Popisu a charakterizaci některých specifíků (dle mého názoru podružných) se pak věnuje velmi podrobně (užití specifických citoslovcí atp.), což vzhledem k tomu, že stěžejní charakteristické rysy pojala jen velmi obecně jako pouhý výčet bez obsírnějšího komentáře, považuji za poněkud disproporční. Některé formulace v této kapitole jsou nepřesné (např. když na str. 39 autorka mluví o „africada [tʃ] diante da vogal alta [i]” a jako příklad uvede slova jako “muito”, či na str. 42, když mluví o přízvučném A

“diante das oclusivas [s] e [z]”), někdy až zavádějící (např. z textu není zcela patrné, zda je tedy nějaký rozdíl mezi „fala mineira“, „dialeto mineiro“ případně „fala belo-horizontina“ a pokud ano, tak jaký – viz kapitola 4.2.2 a 4.2.3).

Autorka stát Minas Gerais, jak sama v práci zmiňuje, několikrát navštívila; ve světle toho je velká škoda, že se nepokusila o vlastní terénní výzkum a ve své práci čerpá výlučně ze sekundárních pramenů. Byť jsou její sekundární prameny velmi obsáhlé a autorka tak prokazuje značnou obeznamenost s tématem, práce má charakter spíše kompilační. V některých částech ovšem není zcela jasné, jak autorka se sekundárními prameny pracuje, zda je v dané pasáži parafrázuje či zda se jedná o její autorský vklad (např. u příkladů komentovaných jevů v kapitolách 4.2.4.1 – 4.2.4.3, ale i v mnoha jiných).

Z hlediska formálního je práce psána srozumitelnou portugalským, ve které se nicméně objevují nějaké drobné překlepy (např. hned v obsahu – str. 7 – „Bliogirafia“ atd.) a chyby (např. „Em qualquer parte do Brasil sempre haja...“ v úvodu). Práce obsahuje všechny potřebné náležitosti jako je abstrakt, bibliografie atd.; oceňuji, že autorka práci doplnila také přílohami v podobě ukázky dialektu a map, kterými názorně dokumentovala, v jakých částech státu Minas Gerais se vyskytuje jaká jazyková varianta.

Bez ohledu na výše zmíněné výhrady nicméně považuji práci za solidně zpracovanou a poměrně přínosnou. Splňuje všechny požadavky kladené na tento typ práce a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji ji klasifikovat známkou velmi dobře až dobře, v závislosti na průběhu obhajoby.

V Olomouci, 21.8.2017

Mgr. Petra Svobodová, Ph.D.

